

Szkoły Europejskie
Biuro Sekretarza Generalnego

Dział ds. pedagogicznych

Numer dokumentu: 2008-D-182-pl-3
Język oryginału: PL

PROGRAM NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO PL - L4

ZATWIERDZONE PRZEZ RADĘ NAJWYŻSZĄ SZKÓŁ EUROPEJSKICH W HELSINKACH, 15 I 16 KWIETNIA 2008

Wejście w życie: wrzesień 2008

Program nauczania języka polskiego jako obcego Pl - L4

1. Cele:

Cele ogólne

Edukacja w szkołach średnich ma dwa cele: dostarczenie wiedzy formalnej opartej na danym przedmiocie oraz zachęcenie do osobistego rozwoju ucznia w szerszym społecznym i kulturowym kontekście. Edukacja formalna wymaga przyswajania wiedzy i umiejętności oraz pojęć w ramach każdego przedmiotu. Uczniowie powinni nauczyć się opisywać, interpretować, oceniać i stosować zdobytą wiedzę. Rozwój osobisty odbywa się w sferze duchowej, moralnej, społecznej i kulturowej. Wiąże się on ze świadomością właściwych zachowań, rozumieniem środowiska, w którym uczniowie żyją i pracują oraz rozwojem ich osobowości.

Te dwa cele są nierozdzielnie kultywowane w kontekście coraz większej wrażliwości na bogactwo kultur europejskich. Ta wrażliwość i doświadczenie w dzieleniu wspólnego europejskiego życia powinny doprowadzić uczniów do poszanowania tradycji każdego państwa europejskiego oraz zachowania własnej tożsamości.

Cele szczegółowe

Głównym celem nauczania języka polskiego jako czwartego języka w Szkołach Europejskich (LIV) jest przygotowanie osoby obcojęzycznej do poprawnego komunikowania się po polsku, czyli do rozumienia mowy ze słuchu i do mówienia ze zrozumieniem. Opanowanie języka mówionego musi się łączyć z opanowaniem języka pisanego. Intensywnym ćwiczeniom w rozumieniu i mówieniu powinny towarzyszyć ćwiczenia w czytaniu i pisaniu. Uczeń musi opanować zarówno oficjalną, jak i nieoficjalną odmianę języka polskiego.

2. Treści

Program, znajdujący się na końcu tego dokumentu, jest przedstawiony w trzech kolumnach. W pierwszej kolumnie podany jest temat, w drugiej zdobyte umiejętności a w trzeciej - możliwe metody nauczania. Nauczyciele mogą bez przeszkód realizować tematy w różnej kolejności, takiej która wydaje im się najwłaściwsza. Niemniej jednak niektóre wskazówki metodyczne odnośnie kolejności realizowania niektórych zagadnień gramatycznych powinny być brane pod uwagę.

3. Tematyka

1. Prezentacja: imię i nazwisko, wiek, narodowość, język, zawód, miejsce urodzenia, pracy, zamieszkania, szkoła, wykształcenie, rodzina.
2. Człowiek: wygląd i charakter.
3. Mieszkanie: hotel, akademik, dom, rodzaje pomieszczeń, wyposażenie, opłaty.
4. Praca i szkoła: czas pracy lub nauki, wakacje, urlop, typ szkoły, rodzaj pracy, pensja, stypendium.
5. Instytucje użyteczności publicznej i ich położenie: bank, restauracja, kawiarnia, stołówka, bar, apteka, muzeum, kościół ...
6. Codzienne czynności.
7. Zegar, kalendarz, pory dnia.
8. Zakupy: nazwy produktów żywnościowych, kosmetyków, odzieży.
9. Usługi: fryzjer, fotograf, restauracja, kawiarnia ...
10. Komunikacja: środki transportu, bilety, rozkłady jazdy, informacja, dworzec, przystanek, postój.
11. Zdrowie i choroba: samopoczucie, wizyta u lekarza, podstawowe leki.
12. Środowisko naturalne: pogoda, rośliny, zwierzęta.
13. Czas wolny: hobby, zainteresowania, rozrywki.
14. Najważniejsze święta w Polsce i zwyczaje z nimi związane.

4.1 Ocenianie.

Ocenianie jest procesem zarówno kształtującym jak i podsumowującym. Ocenianie kształtujące jest procesem ciągłym, dostarczającym informacji na temat nauki ucznia. Powinno być podstawą dalszego rozwoju i odgrywa ważną rolę w dostarczaniu uczniom, rodzicom i władzom szkoły informacji na temat nauczania. Ocenianie nie zawsze musi wiązać się z nagrodą w postaci oceny, ale także nie powinno być karą, powinno jedynie oceniać wyniki i dokonane postępy. Nauczycielom ocena wyników nauczania daje możliwość weryfikacji celów, metod i efektów prowadzonego nauczania. Ocenianie podsumowujące daje pełny obraz wiadomości i umiejętności posiadanych przez uczniów w danym momencie.

Należy stosować następujące, ogólne zasady oceniania:

- Wyniki powinny odzwierciedlać osiągnięcie przez ucznia celów zawartych w programie;
- Ocena musi być związana z wysiłkiem ucznia włożonym podczas lekcji;
- Wszystkie rodzaje prac ucznia wykonywane w trakcie nauki powinny być oceniane – np. wypowiedzi ustne i pisemne, testy, zadania praktyczne;
- Uczniowie powinni wiedzieć, jaką pracę muszą wykonać i jakie standardy osiągnąć na każdą ocenę ze skali ocen;
- Uczniowie powinni wiedzieć jak ich wyniki mogą być porównane do wyników ich kolegów w ramach tej samej klasy a także w porównaniu z innymi sekcjami. Aby zapewnić porównywalność wyników wymagana jest koordynacja pracy wśród nauczycieli przedmiotu.

4.2. Ocenianie specyficzne dla przedmiotu

Nauczyciele oceniają postępy uczniów dwa lub trzy razy do roku zgodnie z przepisami szkoły dając im jedną ocenę w postaci liczby całkowitej. Ocena ta odzwierciedla wyniki testów i klasówek. Zadania domowe też powinny być brane pod uwagę.

Materiały dydaktyczne:

1. *Zaczynam mówić po polsku* Janusza Kucharczyka (podręcznik z komentarzem gramatycznym w języku angielskim oraz CD).
2. *Już mówię po polsku* Janusza Kucharczyka, podręcznik.
3. *Ten, ta, to* Jolanty Lechowicz i Joanny Podsiadły (zbiór ćwiczeń z kluczem).
4. *Teraz polski* Teresy Pele (gry i zabawy komunikacyjne urozmaicające lekcje i uaktywniające uczniów).

Ponadto każdy nauczyciel powinien wykorzystywać w procesie nauczania różnego rodzaju materiały z życia codziennego: teksty piosenek, ogłoszenia prasowe, napisy towarzyszące nam na ulicach, w instytucjach (typu: Palenie zabronione. Zaraz wracam.), reklamy, druki urzędowe itp.

TEMAT	UMIEJĘTNOŚCI	MOŻLIWE METODY NAUCZANIA
Fonetyka i ortografia: 1. Alfabet, głoska, litera. 2. Akcent, intonacja w zdaniach oznajmujących, pytających i wykrzyknikowych. 3. Podstawowe zasady interpunkcyjne. Ćwiczenia fonetyczne i ortograficzne muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb ucznia. Nauczyciel (znając narodowość swoich podopiecznych, wiedząc, jaki jest ich język ojczysty) sam decyduje, którym sprawnościom należy poświęcić więcej czasu. Fleksja i składnia: 1. Odmiana rzeczowników rodzaju męskiego, żeńskiego i nijakiego przez przypadki. 2. Odmiana przymiotników przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej. 3. Odmiana zaimków osobowych, dzierżawczych, wskazujących, pytajnych, przeczących przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej. 4. Odmiana liczebników porządkowych i głównych. Pamiętamy, że mianownik, dopełniacz, biernik i miejscownik mają najwyższą frekwencję zarówno w polszczyźnie pisanej, jak i mówionej. Ze względu	<u>Wymagane umiejętności na poziomie A1, A2, B1</u> <i>Ślucham i rozumiem</i> · dłuższe wypowiedzi, dyskusje na tematy ogólne · programy radiowe i telewizyjne (np. wiadomości, reportaże, film dokumentalny) · filmy w standardowej wersji językowej <u>Wymagania na poziomie B2</u> <i>Ślucham i rozumiem</i> ○ dłuższe wypowiedzi, dyskusje na tematy ogólne ○ programy radiowe i telewizyjne (np. wiadomości, reportaże, film dokumentalny) ○ filmy w standardowej wersji językowej	Rozumienie ze słuchu Zajęcia służą kształceniu jednej z podstawowych sprawności niezbędnych w posługiwaniu się językiem, jaką jest rozumienie słuchanego tekstu. W trakcie lekcji uczący się powinni nabyć umiejętności rozumienia wypowiedzi i dłuższych tekstów w sposób umożliwiający im swobodną komunikację z rodzimymi użytkownikami języka oraz korzystanie ze środków masowego przekazu (radio, telewizja, Internet). Powinni także opanować umiejętność kontrolowania przebiegu rozmowy dzięki rozumieniu wynikającemu z kontekstu, a także wykazywać się rozumieniem tekstów należących do różnych odmian stylistycznych polszczyzny (np. styl oficjalny /styl potoczny) wypowiedzianych w sytuacji naturalnej (szumy, zakłócenia). W miarę możliwości należy korzystać z tekstów autentycznych (nagrania radiowe, telewizyjne, nagrania wideo). We wstępnej fazie nauczania powinny to być jednak nagrania studyjne, np. w postaci gotowych ćwiczeń. <u>Rodzaje ćwiczeń zalecanych w pracy z tekstem słuchanym:</u> a) ćwiczenia poprzedzające słuchanie, np. nawiązywanie do tematu tekstu (prezentacja ilustracji, ukierunkowana rozmowa, uzupełnianie pola tematycznego itp.); b) ćwiczenia podczas słuchania: - niewymagające umiejętności zaawansowanego czytania i pisania, np. wykonywanie określonych

jednak na przydatność komunikacyjną zaleca się, aby w nauczaniu cudzoziemców poszczególne przypadki były wprowadzane w następującej kolejności: Mianownik liczby pojedynczej i mnogiej: - w funkcji podmiotu: <i>Student pisze tekst.</i> - jako forma orzecznika: <i>Ten student jest nowy. Ta studentka to Hiszpanka.</i> Narzędnik liczby pojedynczej i mnogiej: - jako forma orzecznika: <i>Adam jest Polakiem.</i> - w funkcji instrumentalnej: <i>Jadę autobusem. Jem rybę widelcem.</i> - po przyimkach: <i>z, pod, nad, przed, między, za. Mieszkam z koleżanką. Rodzice mieszkają za miastem. Jem bułkę z masłem i z szynką.</i> Biernik liczby pojedynczej i mnogiej: - jako dopełnienie bliższe po czasownikach przechodnich: <i>Czyta książkę.</i> Dopełniacz liczby pojedynczej i mnogiej: - wskazujący posiadacza: <i>To jest słownik Adama.</i> - jako negacja biernika: <i>Nie lubię kawy.</i> - w zdaniach wyrażających brak: <i>Nie ma lekcji. Nie było nauczyciela. Nie będzie testu.</i> - po przyimkach: <i>do, z, u, od, dla, bez, obok. Idę do kina. Wrócę z kina wieczorem.</i> - w datach: <i>Urodziłem się trzynastego kwietnia tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego dziewiątego roku.</i> - po określeniach ilości: <i>kawałek, litr, kilogram, dużo, mało ... Jem dużo owoców.</i> Miejscownik liczby pojedynczej i mnogiej:	<u>Wymagane umiejętności na poziomie A1, A2, B1</u> Czytam i rozumiem · autentyczne teksty na tematy związane z własną specjalnością i zainteresowaniami · główne informacje zawarte w tekstach literackich, specjalistycznych, popularnonaukowych · potrafię korzystać z materiałów źródłowych (słowniki, encyklopedie, leksykony) <u>Wymagania na poziomie B2</u> Czytam i rozumiem ○ autentyczne teksty na tematy związane z własną	gestów, spełnianie poleceń, rekonstrukcja historyjki obrazkowej na podstawie tekstu, różnego typu dyktanda rysunkowe, sporządzanie szkiców, planów, rysowanie obiektów i postaci; lokalizowanie wybranych obiektów na planie miasta itp. - wymagające umiejętności czytania i pisania, np. wybór z listy wyrazów, uzupełnianie tabeli, uzupełnianie tekstu z lukami, wybór zdań zawierających prawdziwą lub fałszywą informację itp. c) ćwiczenia po wysłuchaniu tekstu, np. wybór odpowiedniego zakończenia wypowiedzi, pytania do tekstu, streszczanie, opowiadanie, rekonstrukcja przebiegu akcji itp. Rozumienie tekstu pisanego – Rozumienie tekstu pisanego i zawartych w nim informacji jest niezwykle ważne we współczesnym świecie. Ponadto czytanie ze zrozumieniem jest bardzo dobrym wsparciem dla innych sprawności, ponieważ w trakcie ćwiczeń następuje powtarzanie i utrwalanie słownictwa, zwrotów i wyrażeń oraz gramatyki. Czytanie ze zrozumieniem jest sprawnością, którą uczeń może ćwiczyć samodzielnie. Jeśli więc istnieje taka możliwość, należy rozdawać uczniom z klas wyższych kopie z tekstami do czytania w domu, a na lekcji przeprowadzać już tylko różne ćwiczenia sprawdzające zrozumienie przeczytanego tekstu. Bardzo ważną sprawą w kształceniu tej sprawności jest dobór tekstów. Tekst powinien być interesujący dla uczniów oraz adekwatny do poziomu ich kompetencji. Uczniowie powinni być wcześniej przygotowani leksykalnie i gramatycznie do rozumienia czytanego tekstu, ale może być również

- wskazujący miejsce (po przyimkach <i>w, na, przy</i>). <i>Mieszkam w mieście, a koleżanka na wsi.</i> - wskazujący czas (po przyimkach: <i>po, w, o</i>). <i>Spotkamy się po lekcji w przyszłym tygodniu.</i> - w określeniach czasu typu: <i>Byłem tam w czerwcu.</i> <i>Będę tam w dwa tysiące pięćdziesiątym roku.</i> - po czasownikach z przyimkiem <i>o</i> oznaczających mówienie i myślenie: <i>Rozmawialiśmy o sporcie. Myślę o rodzinie.</i> Celownik liczby pojedynczej i mnogiej: - jako dopełnienie dalsze: <i>Kupiłem ojcu prezent.</i> - oznaczający nosiciela stanu: <i>Jest jej zimno.</i> <i>Mercedesy podobają się bratu.</i> 5.Odmiana czasowników: - aspekt czasowników, - formy osobowe, - czas teraźniejszy czasowników niedokonanych, koniugacje, - czas przeszły czasowników niedokonanych i dokonanych, - czas przyszły czasowników niedokonanych i dokonanych, - tryb rozkazujący. 6.Zdania pojedyncze rozwinięte. 7.Zdania współrzędnie złożone ze spójnikami: <i>i, a, ale, albo, więc, jednak.</i> 8.Zdania podrzędnie złożone ze spójnikami: <i>jak, ponieważ, aby, bo, kiedy, gdy, że, żeby, jeżeli.</i> 9.Zdania podrzędnie złożone ze spójnikiem-zaimkiem <i>który</i>. 10. Przysłówek i przymiotnik - ich miejsce w zdaniu, stopniowanie.	specjalnością i zainteresowaniami - o główne informacje zawarte w tekstach literackich, specjalistycznych, popularnonaukowych - o potrafię korzystać z materiałów źródłowych (słowniki, encyklopedie, leksykony) <u>Wymagane umiejętności na poziomie A1, A2, B1</u> Rozmawiam i opowiadam · potrafię rozpocząć, włączyć się i brać udział w rozmowie lub	tak, że tekst jest ilustracją wybranych zagadnień gramatycznych i leksykalnych. Istnieje wiele technik towarzyszących ćwiczeniom rozwijającym rozumienie tekstu pisanego. W klasach niższych atrakcyjną techniką może być kolorowanie zdań zawierających informacje główne i te o mniejszym znaczeniu. W klasach wyższych można stosować techniki polegające na określaniu prawdziwości i nieprawdziwości podawanych zdań, na stosowaniu pytań sprawdzających, wypełnianiu lub uzupełnianiu różnorodnych tabel, uzupełnianiu zdań, czy też sporządzaniu planu treści czytanego tekstu. Program zajęć poświęcony rozumieniu tekstu pisanego powinien rozpocząć się od ćwiczeń z tekstami długości jednego akapitu, krótkimi tekstami od 120 do 200 słów a następnie tekstami od 200 do 350 słów oraz dłuższymi tekstami prasowymi, użytkowymi i literackimi. Od samego początku w trakcie ćwiczeń rozumienia tekstów pisanych należy położyć nacisk na to, aby w tekstach służących do ćwiczeń pojawiały się informacje praktyczne pozwalające uczącym się rozumieć informacje i intencje zawarte w tekście i w rezultacie ułatwić poruszanie się w kręgu polskich spraw, tematów i problemów. Dlatego, obok tekstów ogólnych, należy od samego początku wprowadzać ćwiczenia zawierające pojedyncze napisy, ogłoszenia, czy informacje, z którymi uczniowie mogą się w przyszłości spotkać. Mówienie i głośne czytanie Od samego początku należy też wyzwalać u uczniów umiejętność wypowiedziania, formułowania własnych opinii na temat czytanego tekstu.

	dyskusji na tematy ogólne · potrafię wyrazić własną opinię, przedstawić argumenty i bronić ich · potrafię przeprowadzić wcześniej przygotowany wywiad, rozmowę, negocjacje · potrafię przeprowadzić prezentację na interesujący temat. <u>Wymagania na poziomie B2</u> ○ <i>Rozmawiam i opowiadam</i> ○ potrafię rozpocząć, włączyć się i brać udział w rozmowie lub dyskusji na tematy ogólne ○ potrafię wyrazić własną opinię, przedstawić argumenty i bronić ich ○ potrafię przeprowadzić wcześniej przygotowany wywiad, rozmowę, negocjacje ○ potrafię przeprowadzić prezentację na interesujący temat.	Wśród wielu technik ćwiczących wypowiedź ustną warto zwrócić uwagę na techniki związane z opisywaniem lub odgadywaniem treści obrazka, wyszukiwaniem różnic na parach obrazków, wymyślaniu historyjki do obrazka, przerabianiem obrazka na komiks poprzez dorysowywanie chmurek z treścią etc. Bardzo dobrze sprawdza się też technika polegająca na odgadywaniu ról wyznaczonych przez nauczyciela symulujących różne sytuacje komunikacyjne (np. kupujący – sprzedający, rodzice – dzieci, lekarz – pacjent, turysta – mieszkaniec (tubylec), dziennikarz – polityk, etc.) W klasach wyższych dłuższą wypowiedź ustną można prowokować, pracując na materiałach autentycznych (ulotki reklamowe, foldery biur podróży, recenzje, znane cytaty, wyniki sondaży socjologicznych na ważne tematy), polecając uczniom bądź odgrywanie ról, bądź wyrażenie własnej opinii. W niższych klasach na podstawie materiału ilustracyjnego lub czytanego tekstu należy prowokować wypowiedź ustną poprzez pytania, oczekując krótkiej, jednozdaniowej wypowiedzi. W toku ćwiczeń w mówieniu nauczyciel powinien pamiętać o nagradzaniu za płynność wypowiedzi i mieć świadomość, że w tej sprawności (szczególnie na początku procesu uczenia) musi być wyraźne oddzielenie ćwiczeń sprawnościowych od ćwiczeń poprawnościowych. Jeśli uczniowie w wypowiedzi ustnej popełniają zbyt wiele błędów, należy powtórzyć zagadnienia gramatyczne, ale wyraźnie chwalić, nagradzać za płynność wypowiedzi. W uczeniu tej sprawności kwestia doboru tematów i tekstów mających prowokować wypowiedź ustną

	<u>Wymagane umiejętności na poziomie A1, A2, B1</u> Piszę · potrafię sporządzić notatki z dłuższych wypowiedzi i tekstów pisanych	jest również bardzo ważna. Tematy i teksty powinny być związane z wyobrażonymi rolami i sytuacjami, w jakich uczeń będzie posługiwał się językiem polskim, różnymi formami wypowiedzi, stylu, w jakim będzie się wypowiadał (potoczny, oficjalny, sytuacje towarzyskie, zawodowe). Tak jak przypadku rozwijania sprawności rozumienia tekstu pisanego warto wykorzystać przy czytaniu i mówieniu teksty zawarte w czasopismach polskich skierowanych do odpowiednich grup wiekowych. Można dzięki tym tekstom ćwiczyć takie role komunikacyjne jak: członek rodziny, przyjaciel, kolega, uczeń, nauczyciel, turysta, pacjent, klient, etc. Poprzez czytanie i zrozumienie tych tekstów można przygotować wypowiedź na temat najbliższego otoczenia, wyglądu innych. Można ćwiczyć wypowiedzi na temat zainteresowań, planów, marzeń. Wyrażać własną opinię i próbować ją uzasadniać. W klasach wyższych na podstawie przeczytanego tekstu można dokonywać jego streszczenia i komentowania zawartych w nim treści. Przy ćwiczeniu wypowiedzi ustnych i czytaniu należy zwrócić uwagę na wymowę i intonację oraz dbać o to, aby uczniowie umieli stosować styl (oficjalny lub nieoficjalny) odpowiedni do sytuacji. Pisanie Poza ortografią, która stanowi oddzielną część programu, uczniowie powinni docelowo opanować zasady kompozycji tekstów pisanych z uwzględnieniem umiejętności rozróżniania stylu oficjalnego i nieoficjalnego i jego stosowności w danej sytuacji. Szczególną uwagę należy zwrócić na

	· potrafię pisać, rozróżniając styl formalny i nieformalny · potrafię pisać teksty ogólne oraz teksty użytkowe · potrafię pisać sprawnie i poprawnie <u>Wymagania na poziomie B2</u> <i>Piszę</i> ○ potrafię sporządzić notatki z dłuższych wypowiedzi i tekstów pisanych ○ potrafię pisać, rozróżniając styl formalny i nieformalny ○ potrafię pisać teksty ogólne oraz teksty użytkowe ○ potrafię pisać sprawnie i poprawnie	umiejętność komponowania pism użytkowych ze względu na odbiegający często od potocznego wymagany styl wypowiedzi. W klasie IV nauka pisania skupia się w dużej mierze na nauczaniu ortografii. W klasach następnych należy wyjść od tworzenia bardzo krótkich tekstów, np. na temat rodziny, miasta itp. Teksty takie mają charakter kilkudzaniowych wypracowań i należy w nich przede wszystkim zwracać uwagę na stronę formalną tekstu, tj. obecność wyznaczników spójności tekstu (sposób łączenia zdań, stosowanie przysłówków czasu typu <i>potem, wtedy</i>, zaimków osobowych itp.). W klasie V można wprowadzić temat Pozdrowienia z wakacji, czemu towarzyszy pisanie krótkich pozdrowień czy listu do kolegi. W dalszej kolejności można wprowadzić opisy ludzi i miejsc, kompozycję krótkich notatek, próśb i podziękowań. Rodzaje tekstów, które uczniowie powinni opanować docelowo, podane zostały poniżej. Różnią się one stopniem trudności i stopniem przydatności w danej sytuacji, dlatego też kolejność wprowadzania poszczególnych gatunków tekstu pozostawić należy nauczycielowi. Ważne jest, aby uczniowie mieli świadomość, że umiejętność pisania takich właśnie tekstów może okazać się dla nich bardzo przydatna (nie powinni tu wchodzić w wymyślone role, których w praktyce nie będą wypełniać). Ważne jest, aby w każdym wypadku nauczyciel dostarczał najpierw uczniom odpowiedniego wzorca (zawierającego np. sposób wyrażania określonych intencji), omawiał treść wypowiedzi i wskazywał na wymogi stylistyczne i kompozycyjne. Powinno tak być zarówno w wypadku pisania podań, skarg i zażaleń, jak i pisania

	popularnych w szkole wypracowań. Docelowo uczniowie powinni umieć napisać tekst argumentacyjny, charakterystykę itp. o objętości ok. 450 słów, poprawny pod względem kompozycyjnym, stylistycznym, gramatycznym, leksykalno-frazeologicznym, ortograficznym i interpunkcyjnym. Ocenie podlegają wszystkie wymienione aspekty, jak również sama treść. W wypadku dostarczania wzorców pism użytkowych należy zwrócić uwagę, aby były one zgodne z nowymi wymogami (np. sposób pisania życiorysu CV) oraz przydatne w praktyce (można zrezygnować np. z pisania telegramów oraz wypełniania niektórych formularzy). Wymagana objętość pism użytkowych jest uzależniona od rodzaju tekstu, a także od poziomu zaawansowania uczącego się. Poniżej, obok zalecanych rodzajów tekstu, podaje się ich objętość, wymaganą na poszczególnych poziomach wymienionych w ogólnym wstępie do programu. <u>Przykładowe teksty:</u> 1. List motywacyjny dołączony do podania o przyjęcie na studia w Polsce (ok. 120 słów). 2. Teksty argumentacyjne na aktualne i ważne dla konkretnych uczniów tematy (ok. 450 słów). 3. Krótki referat do wygłoszenia, np. na temat znanych postaci, wydarzeń itp. (ok. 400 słów). 4. Pisanie skargi, zażalenia lub reklamacji, np. w sprawie złego działania biura podróży, z którym uczeń pojechał na wycieczkę (ok. 120 słów). 5. Analiza porównawcza, np. porównanie życia w Polsce i w kraju ucznia, porównanie zwyczajów świątecznych. Konieczność wprowadzenia odpowiednich środków językowych dla porównań (ok. 450 słów).

6. Pisanie tekstów wprowadzonych we wcześniejszych latach nauki, szczególnie tych, z którymi uczeń będzie miał do czynienia najczęściej (długość odpowiednia do rodzaju tekstu, przy wypracowaniach ok. 450 słów).

